

Ferdynand Pasternak

"Studia Warmińskie", T. VI, 1969 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 15/1-2, 309-310

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prawo kanoniczne 15 (1972) nr 1—2

HOMO DEI, 39 (1970), nr 1, ss. 57—62. — *Nadzwyczajny synod biskupów w Rzymie* — O. Teodor K a c z e w s k i, CSSR.

Synod odbył się w dniach 11—12 października 1969 r. Przebieg jego autor przedstawił w następujących punktach: Przygotowanie i stosunek do poprzedniego synodu. Nastroje przedsynodalne. Przebieg synodu. Synod a prasa. Na marginesie synodu. Przemówienia papieża. — Całość opracowania daje bezpośredni wgląd w prace i organizację tegoż synodu.

HOMO DEI, 39 (1970), nr. 4, ss. 310—312. — *Pierwsza konferencja episkopatu Polski*. — Ks. Władysław P a d a c z.

Kodeks Prawa Kanonicznego nie wspomina o konferencjach biskupów, jednak działały one już w różnych krajach na wiele lat przed Kodeksem. W Polsce I Konferencja Biskupów Polskich odbyła się w Warszawie w dniu 11 marca 1917 r. Po raz pierwszy odbyły się wspólne narady biskupów z trzech zaborów. Udział wzięło 12 biskupów i 2 administratorów apostolskich. Spotkanie zwołane zostało przy sposobności obchodzonej uroczystości setnej rocznicy powołania do życia archidiecezji warszawskiej.— Wymieniony szkic jest cennym naświetleniem do historii partykularnego prawa polskiego.

Ks. Antoni Gościński

STUDIA WARMIŃSKIE, tom VI. Olsztyn 1969, Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne.

Tom VI zawiera dwa artykuły związane z problematyką kanoniczną a zwłaszcza z historią i strukturą prawną niektórych dawnych i posoborowych instytucji kanonicznych:

1. Ks. Edmund Przekop, *Powstanie i organizacja prawna kapituły kolegiackiej w Dobrym Mieście do r. 1429* (ss. 25—84).

Autor w rozprawie tej porusza następujące zagadnienia: powstanie kapituły i pierwsze wiadomości o kapitule kolegiackiej, dzieje zewnętrzne kapituły, budowa kolegiaty, organizacja kapituły, skład personalny kapituły i sposób obsadzania w niej urzędów (prałatur i kanoń), wreszcie uprawnienia i obowiązki członków kapituły.

Na podstawie dostępnych źródeł i archiwaliów — Autor zajmuje się okresem najstarszym tej instytucji, mianowicie od chwili istniejących śladów jej powstania (r. 1341) do r. 1429, czyli okresem, w którym formowało ją prawo zwyczajowe. Rozprawę tę poczytuje Autor jako wstęp do pełnego monograficznego opracowania historii i struktury prawnej tej instytucji. Badanie nad powstaniem i historią kapituły w Dobrym Mieście jest przyczynkiem do badań nad polskością tych ziem (diec. warmińska) a także wkładem do badań nad historią instytucji kanonicznych w Polsce, może zatem zainteresować nie tylko kanonistę ale i historyka.

2. Ks. Tadeusz Pawluk, *Struktury kolegialne w posoborowym prawie kanonicznym* (ss. 347—375).

Autor zajmuje się w tym artykule instytucjami kanonicznymi, którym początek dał sobór Watykański II, jak synod biskupów, jego geneza i struktura prawna oraz wewnętrzny regulamin działania; konferencje biskupów, ich geneza oraz kompetencje w świetle soborowej konstytucji o Liturgii i innych dokumentów wykonawczych (*Esslesiae sanctae*). Omawia także Rady Kapłańskie a w związku z tym — udział kapłanów w zarządzie kościołem partykularnym w aspekcie historycznym, jako uzasadnienie historyczno-prawne tej nowej instytucji. Na końcu określa bliżej soborową koncepcję i strukturę Rad Kapłańskich.

Nadto — omawiany tu tom VI zawiera na końcu sk or ow id z e: do tomów I — V (1964—1968) w opracowaniu Ks. Juliana Wojtkowskiego oraz tomu VI (1969) w opracowaniu Ks. Mariana Borzyszkowskiego.

O. F. Pasternak

STUDIA THEOLOGICA VARSAVIENSIA, 8 (1970), nr 2, ss. 119—158 — *Kolegiata w Kruszwicy w latach 1514—1531*. — Ks. Henryk Rybus.

Obszerna monografia obejmująca problemy z historii kościoła kolegiackiego w Kruszwicy łączące się z działalnością biskupa Macieja Drzewickiego z Wrocławia. Opracowanie ujęte w trzy części: Statuty kapituły kruszwickiej z 1516 roku; Skład persanalny kapituły; Kolegium wikariuszy kolegiaty. — Biskup Maciej Drzewicki po przeprowadzeniu wizytacji wiosną 1516 r. wyznaczył posiedzenie generalne na miesiąc czerwiec tegoż roku. Na tym posiedzeniu uchwalone zostały statuty kapituły. Autor szczegółowo omawia zachowaną kopię tych statutów oraz ich treść i znaczenie. — Biskup zabiegał też usilnie i skutecznie o utworzenie kolegium wikariuszy kolegiaty dla prowadzenia pracy duszpasterskiej i sprawowania liturgii. Członkowie bowiem kapituły nie byli zobowiązani do rezydencji przy kolegiacie. Liczba wikariuszy miała odpowiadać liczbie prebend kanonicznych.